

Міністерство освіти і науки України

Державна наукова установа

«Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»

ДОСЛІДЖЕННЯ, ТЕХНОЛОГІЇ, ІННОВАЦІЇ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

*періодичний
інформаційний
бюлетень*

**№ 8
2025**

УДК 001(4-6ЄС)

Ідентифікатор медіа R40-05189

ISSN 3041-1734 (online)

Редакційна рада: Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша

Дослідження, технології, інновації у Європейському Союзі : електронний інформаційний бюлетень // МОН України; ДНУ УкрІНТЕІ. – Київ : УкрІНТЕІ, 2025. – Вип. 8. – 33 с.

Електронний інформаційний бюлетень "Дослідження, технології, інновації у Європейському Союзі" – це результат щоденного моніторингу новин щодо інновацій, нових технологій, науково-дослідних та інноваційних проєктів, на виконання грантів від Європейської ради з питань досліджень, ініціативи МСП, змін законодавства в області науки, технологій та інноваційної діяльності за пріоритетними напрямками, актуальних подій.

Періодичність: щомісячно.

Рік заснування: 2017 р.

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ.

IBAN: UA518201720313201001201097044 в УДКСУ у м. Києві,
код ЄДРПОУ 40814998, ПІН 408149926502, код платежу 25010100

З питань придбання:

тел: (044) 521-00-39, e-mail: uintei.info@gmail.com

Засновник: Державна наукова установа "Український інститут науково-технічної експертизи та інформації"

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 5332 від 12.04.2017 р.

Адреса редакції: 03150, м. Київ, вул. Антоновича, 180

ЗМІСТ

ОФІЙЦІЙНІ ЗАХОДИ	5
ЄС НАДАЛА УКРАЇНІ ПОНАД 4 МІЛЬЯРДИ ЄВРО НАПЕРЕДОДНІ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ.....	5
ЄС ТА США ОПУБЛІКУВАЛИ СПІЛЬНУ ЗАЯВУ ЩОДО ТРАНСАТЛАНТИЧНОЇ ТОРГІВЛІ ТА ІНВЕСТИЦІЙ	6
ОБОРОНА: ФРАНЦІЯ ТА НІМЕЧЧИНА РОЗГЛЯДАЮТЬ МОДЕЛЬ "НАЙКРАЩОГО ГРАВЦЯ" ДЛЯ ЗБІЛЬШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ВИРОБНИЦТВА	7
РАДА КЕРІВНИКІВ ЕІТ ПРЕДСТАВЛЯЄ ОНОВЛЕНЕ СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЄВРОПИ З НОВОЮ МОДЕЛЛЮ КІС	9
ЩО ЧЕКАЄ НА ПОЛІТИКУ ДОСЛІДЖЕНЬ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 2025 РОКУ?	10
ЗАКЛИК ДО СТВОРЕННЯ ЄДИНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИМИ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИМИ ІНФРАСТРУКТУРАМИ	12
ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	12
РОЗПОЧАТО КОНСУЛЬТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ЗАКОНУ ПРО БІОТЕХНОЛОГІЇ, ПЛАНУ СЕРЦЕВО-СУДИННОГО ЗДОРОВ'Я ТА ДОРОЖНЬОЇ КАРТИ ПОСТКВАНТОВОЇ КРИПТОГРАФІЇ.....	12
РОЗПОЧАТО КОНСУЛЬТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ДОРОЖНЬОЇ КАРТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА ШІ В ЕНЕРГЕТИЧНОМУ СЕКТОРІ.....	13
ЄК ОГолошує ПОЧАТОК КОНСУЛЬТАЦІЙ ЩОДО ЗАКОНУ ПРО ERA	14
КОСМІЧНИЙ АКТ ЄС	15
АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ	16
ТОЧКА ЗОРУ: ДОСЛІДНИЦЬКІ УНІВЕРСИТЕТИ СТИКАЮТЬСЯ ІЗ ЗРОСТАЮЧИМИ ПРОБЛЕМАМИ.....	16
ТЕХНОЛОГІЧНА ІНФРАСТРУКТУРА - СТРАТЕГІЧНИЙ АКТИВ ДЛЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ: ЗВІТ	17
УРЯДИ ЄС ЗБІЛЬШИЛИ ФІНАНСУВАННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА РОЗРОБОК НА 3% У 2024 РОЦІ.....	18
ЕІТ ПУБЛІКУЄ ІНФОРМАЦІЙНІ БЮЛЕТЕНІ ПО КРАЇНАХ	19
ПЛАТФОРМА STER ОТРИМАЛА НЕОДНОЗНАЧНУ ОЦІНКУ	19
РАМКОВІ ПРОГРАМИ ЄС МАЮТЬ "НЕЗНАЧНИЙ ВПЛИВ" НА КОМПАНІЇ, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ.....	20
ЄВРОПА НА СВІТОВОМУ КОСМІЧНОМУ РИНКУ	21
МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ	22
УКРАЇНА РОЗШИРЮЄ СПІВПРАЦЮ ЗІ США У СФЕРІ ЯДЕРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРІВ.....	22
УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ...	23
КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВИЗНАЧИВ ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ТА ПРЕДСТАВИВ ПРОЄКТ ПРОГРАМИ ДІЙ УРЯДУ: КЛЮЧОВІ КРОКИ В ОСВІТІ ТА НАУЦІ	23
УРЯД ОНОВЛЮЄ ЗАКОНОДАВСТВО ДЛЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	24

ПРОДОВЖЕНО БЕЗКОШТОВНИЙ ДОСТУП ДО РЕСУРСІВ МІЖНАРОДНОГО ПРОЄКТУ RESEARCH4LIFE ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ТА НАУКОВИХ УСТАНОВ.....	25
SCIENCE & BUSINESS ACCELERATION: ПРОМІЖНІ РЕЗУЛЬТАТИ	26
РОЗПОЧАТО ПРОГРАМУ SCIENCE-POLICY INTEGRATION PROGRAM У МЕЖАХ SCIENCE AND INNOVATION FUND FOR UKRAINE.....	28
НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ	29
НОВИЙ КОСМОС У НІМЕЧЧИНІ.....	29
У ШВЕЙЦАРІЇ ВІДКРИЛИ ОНОВЛЕНИЙ ЦЕНТР РЕНТГЕНІВСЬКИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	30
СТВОРЕННЯ СУВЕРЕННОЇ ІНДУСТРІЇ РОЗРОБКИ ЧІПІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: ПОРАДИ УРЯДУ	30
ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ	31
УНІВЕРСИТЕТИ МОЖУТЬ ПОДАТИ ЗАЯВКУ НА СТВОРЕННЯ РОБОТОТЕХНІЧНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ ROBO LAB.....	31
ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ВІДКРИТО НАБІР НА НАВЧАЛЬНУ ПРОГРАМУ З РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ	32
ОГОЛОШЕНО КОНКУРС НА ЗДОБУТТЯ ДЕРЖАВНИХ ІМЕННИХ СТИПЕНДІЙ НАЙКРАЩИМ МОЛОДИМ УЧЕНИМ ДЛЯ УВІЧНЕННЯ ПОДІЙ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ ТА ВШАНУВАННЯ ПОДВИГУ ГЕРОЇВ УКРАЇНИ — ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ.....	33

ОФІЙЦІЙНІ ЗАХОДИ

ЄС НАДАЛА УКРАЇНІ ПОНАД 4 МІЛЬЯРДИ ЄВРО НАПЕРЕДОДНІ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Напередодні 34-ї річниці незалежності України 24 серпня, ЄС ще раз заявила про свою непохитну підтримку, виділивши країні 4,05 мільярда євро. Ця сума включає 3,05 мільярда євро через

Міжнародний фонд допомоги Україні та 1 мільярд євро через виняткову макрофінансову допомогу (MFA) Європейської комісії.

З початку повномасштабного вторгнення Росії в лютому 2022 року ЄС та його держави-члени мобілізували 168,9 мільярда євро гуманітарної, фінансової та військової допомоги Україні та її народу. Комісія виплачує понад 3 мільярди євро в рамках Механізму для України.

Напередодні Комісія виплатила четвертий черговий платіж у розмірі понад 3,05 мільярда євро в рамках Механізму для України. Це фінансування посилить макрофінансову стабільність України, зміцнить її державне управління та сприятиме проведенню критично важливих довгострокових реформ. З цією останньою виплатою загальна підтримка ЄС Україні в рамках Механізму досягла 22,7 мільярда євро з моменту його початку 1 березня 2024 року. Це становить майже 60% коштів, доступних в рамках Плану для України.

Після запиту на платіж, поданого Україною, 8 серпня Рада схвалила оцінку Комісії про те, що Україна задовільно виконала 13 показників реформ, пов'язаних з цим четвертим черговим щоквартальним платежем. Ключові реформи, здійснені для цього платежу, стосуються державного управління, управління державними активами, людського капіталу, зеленого переходу, регулювання цифрового та агропродовольчого секторів, а також управління критично важливою сировиною. Цей платіж в рамках Механізму демонструє зобов'язання України впроваджувати амбітні реформи, узгоджені в Плані для України.

Україна має отримати до 50 мільярдів євро у вигляді грантів та позик на період 2024-2027 років у межах Програми підтримки України. Виплата відбувається в контексті подальшого прогресу України у реформах, пов'язаних зі вступом до ЄС, включаючи відновлення Верховною Радою 31 липня незалежності Національного антикорупційного бюро та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Захист автономії цих двох інституцій є наріжним каменем антикорупційної архітектури України та її європейського шляху.

Україна отримує ще 1 мільярд євро від внеску ЄС до кредиту G7. Крім того, Європейська Комісія також виплатила Україні сьомий транш своєї надзвичайної позики макрофінансової допомоги (MFA) на суму 1 мільярд євро. Завдяки цьому платежу загальний обсяг позик Комісії Україні в рамках цієї MFA досягає 9 мільярдів євро з початку року та доповнює допомогу, надану через інші інструменти підтримки.

Загалом, багатостороння фінансова допомога (МФД) становить 18,1 млрд євро та є внеском ЄС в ініціативу G7 щодо надзвичайних кредитів на прискорення зростання доходів (ERA), яка спільно спрямована на надання Україні фінансової підтримки у розмірі

приблизно 45 млрд євро для покриття її нагальних потреб. Кредити ERA від партнерів G7, а також кредит МФД від ЄС погашаються за рахунок коштів від іммобілізованих активів Центрального банку Росії, що зберігаються в центральних депозитаріях цінних паперів у ЄС через Механізм співпраці з питань позик України.

Для отримання додаткової інформації

Веб-сторінка про підтримку ЄС Україні

Веб-сторінка про Механізм підтримки України

Інформаційний бюлетень про солідарність ЄС з Україною

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1978

ЄС ТА США ОПУБЛІКУВАЛИ СПІЛЬНУ ЗАЯВУ ЩОДО ТРАНСАТЛАНТИЧНОЇ ТОРГІВЛІ ТА ІНВЕСТИЦІЙ

ЄС та США оприлюднили *Спільну заяву*, якою встановлено рамкову основу для справедливої, збалансованої та взаємовигідної трансатлантичної торгівлі й інвестицій.

Ця Спільна заява підтверджує та розвиває політичну домовленість, досягнуту Президенткою Урсулою фон дер Ляєн і Президентом Дональдом Трампом 27 липня.

У документі визначено зобов'язання обох сторін працювати над відновленням стабільності та передбачуваності у сфері торгівлі та інвестицій між ЄС і США на благо бізнесу та громадян. Це – перший крок у процесі, який сприятиме розширенню торгівлі та поліпшенню доступу до ринку в додаткових секторах. Заява є результатом інтенсивних переговорів, які вели Торговий комісар ЄС Марош Шефчович і його американські колеги – Міністр торгівлі США Говард Лутнік та Торговий представник США Джемисон Грір.

У Спільній заяві детально викладено новий тарифний режим США щодо ЄС, який передбачає чітку максимальну, всеосяжну ставку ввізного мита на рівні 15% для переважної більшості європейського експорту, включно зі стратегічними секторами, такими як автомобілебудування, фармацевтика, напівпровідники та деревина. Сектори, де вже застосовуються тарифи за принципом найбільшого сприяння (MFN) у розмірі 15% або вище, не підлягатимуть додатковим тарифам.

Щодо автомобілів та автозапчастин, стеля у 15% для тарифів США застосовуватиметься паралельно з ініціюванням ЄС процедур зі зниження тарифів на американські товари.

Крім того, починаючи з 1 вересня низка товарних груп користуватиметься спеціальним режимом, у межах якого застосовуватимуться лише тарифи MFN. До них належать дефіцитні природні ресурси (наприклад, корок), усі літаки та авіаційні запчастини, генеричні лікарські засоби та їхні компоненти, а також хімічні прекурсори. Більше того, відповідно до заяви президентки фон дер Ляєн від 27 липня, обидві сторони погодилися амбітно працювати над поширенням цього режиму на інші категорії товарів – що є ключовим пріоритетом для ЄС.

Визнаючи спільні виклики та вигоди від співпраці, ЄС і США мають намір захищати свої економіки від надлишкових потужностей у сталеливарній і алюмінієвій галузях, а

також працювати над забезпеченням безпечних ланцюгів постачання між собою, зокрема шляхом впровадження тарифних квот на експорт сталі, алюмінію та їхніх похідних продуктів із ЄС.

Попри переконання, що високі тарифи є шкідливими для світової економіки, Європейський Союз наголошує: досягнута угода дозволила уникнути небезпечної ескалації та створила основу для подальшого діалогу й розвитку трансатлантичних відносин, включно зі сферами стратегічного значення.

Трансатлантичні відносини вже є найціннішими економічними відносинами у світі, їхній обсяг щороку становить 1,6 трлн євро. Угода зберігає цю співпрацю та мільйони робочих місць у ЄС.

Наступні кроки

Єврокомісія оперативно перейде, за підтримки держав-членів ЄС та Європейського парламенту і відповідно до внутрішніх процедур, до імплементації ключових аспектів домовленості. Також ЄС розпочне переговори щодо Угоди про справедливу, збалансовану та взаємовигідну торгівлю зі США у межах погоджених рамок та чинних процедур.

У зв'язку з політичною домовленістю між ЄС і США, Євросоюз також призупинив із 7 серпня дії заходів із балансування, ухвалених 24 липня 2025 року.

Довідка

Трансатлантичне партнерство є ключовою артерією світової торгівлі та найбільш значущими двосторонніми торговельно-інвестиційними відносинами у світі. За останнє десятиліття торгівля товарами та послугами між ЄС і США подвоїлася, перевищивши у 2024 році 1,6 трлн євро, зокрема 867 млрд євро – торгівля товарами та 817 млрд євро – послугами. Це понад 4,2 млрд євро товарів і послуг, які щодня перетинають Атлантику. Ці глибокі та всеохопні відносини ґрунтуються на взаємних інвестиціях: у 2022 році компанії ЄС і США вклали 5,3 трлн євро в економіки один одного.

Для отримання додаткової інформації

Текст спільної заяви

Пояснення торговельної угоди між ЄС та США

Торговельні відносини між ЄС та США

Інформаційний бюлетень

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1973

ОБОРОНА: ФРАНЦІЯ ТА НІМЕЧЧИНА РОЗГЛЯДАЮТЬ МОДЕЛЬ "НАЙКРАЩОГО ГРАВЦЯ" ДЛЯ ЗБІЛЬШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Лідери двох країн разом із міністрами закордонних справ і оборони планують обговорити спільні оборонні проєкти, можливість поширення французького ядерного стримування на решту з 27 країн ЄС, а також шляхи зміцнення оборонно-промислової та технологічної бази Європи під час засідання франко-німецької ради з питань безпеки та оборони.

Саме щодо останнього пункту президент Франції та канцлер Німеччини розпочнуть дискусії про те, чи може Союз запровадити систему "найкращого гравця".

Зусилля ЄС зі збільшення виробництва оборонної продукції через побоювання, що Росія може завдати удару ще до кінця десятиліття, стримуються високим рівнем фрагментації сектору. Це пояснюється тим, що багато держав-членів історично віддавали перевагу власним національним оборонним підприємствам, посиляючись на міркування національної безпеки.

Це стало проблемою і для України, яка змушена опановувати та обслуговувати різноманітні системи озброєнь, передані європейськими країнами у ході відбиття повномасштабного вторгнення Росії.

Наприклад, у Європі одночасно використовуються щонайменше чотири різні типи винищувачів: європейський Eurofighter Typhoon, французький Rafale, шведський JAS Gripen, а також американський F-35. У випадку з танками на континенті експлуатуються німецькі Leopard, французькі Leclerc, британські Challenger, італійські Ariete, американські Abrams та південнокорейські K2.

З огляду на те, що до 2030 року в сектор буде вкладено сотні мільярдів євро, вже запущено *різні ініціативи зі спільних закупівель*. Їхня мета – не лише зменшити витрати та підвищити взаємосумісність, але й активізувати європейські виробничі лінії.

Наполягання Макрона на так званому європейському пріоритеті у сфері оборонних закупівель протягом останнього року вже викликало невдоволення серед його колег у ЄС. Деякі побоюються можливої відповіді з боку США, інші ж вважають, що такий крок передусім принесе вигоду французькому оборонному сектору.

На думку Естер Сабатіно, наукової співробітниці напряму "Оборона та військовий аналіз" у Міжнародному інституті стратегічних досліджень (IISS), дотримання моделі "найкращого гравця" може стати "розумним рішенням", адже такі компанії, "імовірно, краще підготовлені до задоволення попиту завдяки швидким і перевіреним циклам розробки та виробництва".

Втім, за її словами, хоча це може призвести до меншої кількості моделей військової техніки, не обов'язково йтиметься про зменшення кількості національних варіантів цієї техніки і, відповідно, про скорочення обсягів різних видів матеріально-технічного забезпечення.

Крім того, такий підхід може обмежити кількість промислових альтернатив і знизити рівень конкуренції, що, у свою чергу, може сповільнити інновації.

"Міркування щодо безпеки постачання також ускладнюватимуть прийняття цієї моделі країнами, які не мають подібних "гравців". У випадку європейських столиць, таких як Варшава, які інвестують у подальший розвиток власної оборонно-промислової бази, може виникнути сильний опір моделі, адже вона може перешкодити реалізації їхніх національних амбіцій", – пояснила Сабатіно.

Польща закуповує значну частину великої військової техніки у США та Південній Кореї. На початку цього місяця вона оголосила про *намір придбати ще 180 танків* у азійської країни в рамках угоди вартістю понад 6 млрд євро.

Поки що незрозуміло, чи передбачатиме підхід, якого прагнуть Франція та Німеччина, більше загальноєвропейських ініціатив за зразком Eurofighter або MBDA, що виробляє ракети та суміжні системи і є результатом злиття французьких, британських та італійських компаній.

Макрон і Мерц планують обговорити на своєму засіданні спільні оборонні проекти, зокрема систему Future Combat Air System (FCAS) – винищувач нового покоління, а також Main Ground Combat System (MGCS) – бойовий танк.

Але проєкт *FCAS опинився в центрі суперечки* після того, як французька компанія Dassault зажадала отримати 80% обсягів робіт.

Таким чином, аби дві країни змогли успішно переконати інші держави-члени ЄС у доцільності впровадження моделі "найкращого гравця", їм потрібна консолідована спільна позиція як на політичному, так і на промисловому рівнях, наголошують експерти.

Наразі це не так, зокрема через те, що їхні промислові бази надто відрізняються, а Німеччина зазвичай віддає перевагу американському озброєнню у тих сегментах, де не має власного виробництва.

В Єлисейському палаці вже спробували знизити очікування, підкресливши, що розробка такої політики "вимагатиме надзвичайно складної роботи".

"Зрештою, питання полягає в тому, як європейці можуть скоротити кількість існуючих систем озброєнь, користуватися однаковими, виробляти їх у Європі та робити це так, аби одночасно гарантувати і власний суверенітет, і стійкість виробничих потужностей. Це непросто", – додали там.

<https://www.euronews.com/my-europe/2025/08/28/defence-france-germany-looking-at-best-athlete-model-to-boost-european-military-production>

РАДА КЕРІВНИКІВ ЕІТ ПРЕДСТАВЛЯЄ ОНОВЛЕНЕ СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЄВРОПИ З НОВОЮ МОДЕЛЛЮ КІС

Рада керівних органів Європейського інституту інновацій та технологій (ЕІТ) опублікувала своє оновлене *бачення щодо підвищення конкурентоспроможності Європи через інновації в наступному довгостроковому бюджеті ЄС* (Багаторічний фінансовий рамці) на період з 2028 по 2034 рік.

В основі моделі ЕІТ лежить унікальний екосистемний підхід, який об'єднує бізнес, освіту та дослідження для стимулювання спільних інновацій по всій Європі. Ключовою подією оновленого бачення є запропонована Модель Спільноти знань та інновацій (SZI), яка визначає сім принципів для вискоєфективних SZI, включаючи оптимізоване управління та операції, сильніше лідерство в галузі та фінансову стійкість із самого початку.

ЕІТ є ключовим інструментом ЄС для втілення трикутника знань – вищої освіти, досліджень та інновацій, а також бізнесу – на практиці, щоб перетворити ідеї на інновації. Рада керівних органів пропонує низку реформ для посилення ролі ЕІТ як посередника загальноєвропейської екосистеми та кращого спрямування новаторів до належної

підтримки ЄС. Вона також пропонує шляхи покращення взаємодії різних інноваційних інструментів ЄС:

- спільна інноваційна структура, що об'єднує інструменти ЄС від ідеї до масштабування;
- спрощені та гармонізовані процеси для полегшення доступу для новаторів;
- сильніша синергія у розвитку талантів, впровадженні політики та інвестуванні.

Оновлене Бачення підтверджує дві стратегічні цілі, що лежать в основі майбутньої ролі ЕІТ:

(1) подолання розриву в інноваціях по всій Європі, особливо в країнах, що розширюються, завдяки таким ініціативам, як EIT Regional Innovation Booster;

(2) подолання розриву в навичках для забезпечення росту талантів, необхідних для конкурентоспроможності Європи.

Бачення наголошує на подоланні регіональних розривів у сфері інновацій та навичок у Європі, з цілеспрямованою підтримкою країн, що розширюються, та підвищенням кваліфікації майбутніх талантів.

Відображаючи поточні пріоритети, ЕІТ пропонує безпеку, стійкість, штучний інтелект та робототехніку як потенційні нові теми КІС. Також виділяються посилені співпраця з Європейською радою з інновацій та узгодженість з ініціативами ЄС, такими як Союз навичок та Стратегія стартапів та масштабування.

У баченні ЕІТ зазначається, що з моменту свого заснування ЕІТ підтримував майже 10000 компаній та навчив понад 1,3 мільйона учнів, таким чином ЕІТ розглядає себе як "унікальний каталізатор для більш пов'язаного, інклюзивного та конкурентоспроможного європейського інноваційного ландшафту".

<https://www.eit.europa.eu/news-events/news/eit-governing-board-sharpens-strategic-vision-new-kic-model-and-proposals>

ЩО ЧЕКАЄ НА ПОЛІТИКУ ДОСЛІДЖЕНЬ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 2025 РОКУ?

Головною новиною 2025 року наразі стала пропозиція Комісії щодо бюджету ЄС на період після 2027 року та наступної 10-ї Рамкової програми. Головуючий Данії заявив, що *сподівається досягти прогресу* в переговорах Ради щодо 10-ї Рамкової програми до кінця року. Засідання Міністрів досліджень наразі заплановані на 30 вересня та 9 грудня.

Дослідницький комітет Європейського парламенту також розпочне розгляд пропозиції після того, як політичні групи призначать своїх доповідачів.

Інші пріоритети данського головування включають обговорення стратегії ЄС у сфері наук про життя, стратегії стартапів та масштабування, а також Закону ЄС про космос.

На третій квартал року заплановано три важливі стратегії Комісії: ШІ в науці, "застосування ШІ" та об'єднання даних.

Стратегія ШІ в науці прокладе шлях до створення Ресурсу для ШІ-науки в Європі (Raise), також відомого як Європейська рада з досліджень ШІ, призначеного для об'єднання ресурсів для вчених, які розробляють та застосовують ШІ. Запуск Raise заплановано на *інавгураційному заході*, організованому данським головуванням у Раді 3-4 листопада.

Метою стратегії застосування штучного інтелекту буде стимулювання нових промислових застосувань ШІ.

Тим часом стратегія об'єднання даних спрямована на оптимізацію правил обробки даних, щоб даними можна було легше обмінюватися, а також може включати заходи щодо збільшення доступності високоякісних даних та інвестицій в інфраструктуру даних.

Спільнота стартапів з нетерпінням чекає на 28-й режим – єдиний набір правил, який допоможе компаніям швидко розширюватися за кордонами ЄС, охоплюючи такі сфери, як неплатоспроможність, трудове та податкове право. Згідно з "Компасом конкурентоспроможності" Комісії, пропозиція щодо 28-го режиму має бути представлена наприкінці 2025 або на початку 2026 року.

Однак *проект звіту* Європейського парламенту, представлений на початку серпня, *викликає занепокоєння у асоціацій стартапів*. У звіті, автором якого є Рене Репазі з групи соціалістів і демократів, рекомендується запровадити директиву, яка надасть державам-членам більше гнучкості щодо впровадження, а не регламент, який мав би застосовуватися в повному обсязі по всьому ЄС. Асоціації побоюються, що директиви буде недостатньо для вирішення проблеми фрагментації нормативних актів, яка заважає компаніям розширюватися по всьому блоці. Очікується, що дебати активізуються у другій половині року, після того, як 30 вересня Комісія завершить *подання запитів на подання доказів*.

Найближчі місяці будуть вирішальними і для Європейського космічного агентства (ЄКА), оскільки його держави-члени мають визначитися з наступним трирічним бюджетом на Раді міністрів у Бремені 26-27 листопада. Генеральний директор ЄКА Йозеф Ашбахер останніми роками активно закликав до більш амбітних витрат. У травні він заявив депутатам Європарламенту, що агентство готує бюджетну пропозицію, яка, ймовірно, перевищить 20 мільярдів євро. Нещодавні повідомлення свідчать про те, що остаточна пропозиція становитиме 23 мільярди євро, що на 36% більше, ніж поточний трирічний бюджет у 16,9 мільярда євро, але останнє слово будуть мати держави-члени ЄКА.

Розмір бюджету буде вирішальним фактором у здатності ЄКА підтримувати розвиток приватного космічного сектору, включати нові пріоритети, такі як оборона, і зрештою конкурувати з іншими космічними державами. Також існує питання *запропонованих скорочень NASA*, що може вплинути на міжнародні проекти за участю ЄКА.

Серія голосувань по всій Європі вплине на політику в галузі досліджень на національному рівні. Норвегія проведе парламентські вибори 8 вересня, а Чехія та Нідерланди – у жовтні.

https://sciencebusiness.net/news/horizon-europe/whats-coming-research-policy-second-half-2025?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=AI+in+science%3A+is+it+useful%3F&utm_campaign=Science%7CBusiness+Bulletin+No++1269+%28Copy%29

ЗАКЛИК ДО СТВОРЕННЯ ЄДИНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИМИ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИМИ ІНФРАСТРУКТУРАМИ

Португальський інститут системної та комп'ютерної інженерії, технологій та науки (INESC TEC) у своїй *заяві* стверджує, що ЄС потребує цілісного підходу до дослідницьких та технологічних інфраструктур (ДТІ).

"Ці інфраструктури слід розглядати як фактори, що сприяють розвитку всього ланцюжка досліджень та інновацій, від підвищення кваліфікації та передових досліджень до валідації та впровадження технологій", – йдеться у документі з висловленням позиції INESC TEC.

У відповідь на консультації Європейської Комісії щодо стратегічної структури для інформаційних технологій (ДТІ), інститут рекомендує створити цілісну систему управління, забезпечити інвестування протягом життєвого циклу, покращити оперативну сумісність та інтеграцію, розширити доступ і підтримку та узгодити ДТІ з орієнтованими на цілі політичними рамками.

https://sciencebusiness.net/live-blog/horizon-blog-european-rd-policy-newsbytes-2025?page=0&entry=20029&redirected=1&utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=AI+in+science%3A+is+it+useful%3F&utm_campaign=Science%7CBusiness+Bulletin+No++1269+%28Copy%29#live-blog-entry-20029

ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

РОЗПОЧАТО КОНСУЛЬТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ЗАКОНУ ПРО БІОТЕХНОЛОГІЇ, ПЛАНУ СЕРЦЕВО-СУДИННОГО ЗДОРОВ'Я ТА ДОРОЖНЬОЇ КАРТИ ПОСТКВАНТОВОЇ КРИПТОГРАФІЇ

Європейська Комісія нещодавно розпочала кілька консультацій та закликає до подання пропозицій до Європейського закону про біотехнології, Плану ЄС щодо серцево-судинного здоров'я, Дорожньої карти ЄС з постквантової криптографії.

Громадські консультації щодо Європейського закону про біотехнології розпочалися 4 серпня 2025 року та триватимуть до 10 листопада 2025 року. Закон про біотехнології запропонує низку заходів для створення сприятливого середовища для прискорення переходу біотехнологічної продукції з лабораторій на фабрики та на ринок, зберігаючи при цьому найвищі стандарти безпеки для захисту населення та навколишнього середовища.

Консультації адресовані громадянам, новаторам, підприємцям, промисловості, фінансовим установам, інвесторам/венчурним капіталістам, дослідникам/дослідницьким організаціям, громадянському суспільству (включаючи споживчі, пацієнтські та екологічні

організації), іншим користувачам біотехнологій (наприклад, фермерам та лісникам), профспілкам, національним та регіональним органам влади, а також будь-яким іншим зацікавленим сторонам. Стратегія консультацій спрямована на те, щоб усі зацікавлені сторони мали можливість висловити свої думки та поділитися інформацією щодо основних проблем, з якими стикається сектор у ЄС, запропонованих заходів та їх ймовірного впливу. Внесок зацікавлених сторін буде враховано в оцінці впливу майбутнього Європейського закону про біотехнології.

Запит на подання пропозицій до Плану ЄС щодо серцево-судинного здоров'я розпочався 11 серпня 2025 року та завершиться 15 вересня 2025 року. План ЄС щодо серцево-судинного здоров'я буде зосереджений на діях, які мають відчутні переваги для окремих осіб, урядів та зацікавлених сторін по всьому ЄС. План спрямований на зміцнення економічної стійкості ЄС шляхом покращення здоров'я мільйонів громадян через профілактики, раннього виявлення та лікування, розширення інновацій та підвищення ринкових можливостей та конкурентоспроможності галузі охорони здоров'я ЄС. Надані пропозиції будуть враховані під час подальшого розвитку та вдосконалення цієї ініціативи.

Комісія відкрила *запит на відгуки та заклик до подання заявок на пропозиції щодо Дорожньої карти ЄС з постквантової криптографії*, який буде відкритий до 29 вересня 2025 року. Крім того, робочий напрям з постквантової криптографії (PQC) Групи співробітництва NIS планує розробити та опублікувати додаткові документи для підтримки розповсюдження PQC по всьому ЄС. Для цього Комісія вітає пропозиції від широкої громадськості, зокрема від критичної інфраструктури, промисловості та академічних кіл. Заявки пройдуть процес розгляду, перспективні з яких будуть запрошені для надання більш детальної інформації.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=PI_COM%3AAres%282025%296517618&qid=1755884223987

РОЗПОЧАТО КОНСУЛЬТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ДОРОЖНЬОЇ КАРТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА ШІ В ЕНЕРГЕТИЧНОМУ СЕКТОРІ

8 серпня 2025 року Європейська Комісія оприлюднила заклик до консультацій щодо дорожньої карти цифровізації та ШІ в енергетичному секторі. Метою цієї консультації є збір глибоких доказів, інформації, даних та відгуків від зацікавлених сторін щодо цифровізації та використання штучного інтелекту в енергетичній системі. Консультації також спрямовані на визначення того, чи потрібні подальші дії ЄС для координації зусиль у різних політиках ЄС щодо використання потенціалу цифрових технологій та технологій ШІ для енергетичної системи.

Стратегічна дорожня карта повинна розкрити потенціал цифровізації та штучного інтелекту, визначивши важелі в різних сферах політики, які можуть прискорити розробку, розгортання та впровадження цифровізації та ШІ в енергетичному секторі. У ній будуть розглянуті п'ять основних завдань:

1. Прискорити розгортання цифрових та ШІ-рішень в енергетичній системі.
2. Сприяти дослідженням, інноваціям та координації для підготовки енергетичної системи завтрашнього дня.
3. Покращити довгострокове планування та сталу інтеграцію центрів обробки даних в електромережі ЄС шляхом посилення діалогу та координації дій між розробниками центрів обробки даних, виробниками чистої енергії, операторами мереж, державами-членами та національними регуляторами.
4. Підвищити прозорість та контроль за ризиками.
5. Створити системи координації та управління.

[EUR-Lex - Ares\(2025\)6484878 - EN - EUR-Lex](#)

ЄК ОГОЛОШУЄ ПОЧАТОК КОНСУЛЬТАЦІЙ ЩОДО ЗАКОНУ ПРО ERA

Європейська комісія оголосила конкурс на подання пропозицій щодо Закону про європейський дослідницький простір (ERA Act). Заклик було опубліковано 6 серпня 2025 року та триватиме до 10 вересня 2025 року.

У листі-дорученні до комісара з питань стартапів, досліджень та інновацій Катерини Захарієвої, а також у Повідомленні Європейської комісії щодо Компасу конкурентоспроможності міститься та викладено проект пропозиції обов'язкового законодавства для ERA під робочою назвою "Закон про ERA". Кілька напрямів заходів обговорюються для включення до цього Закону. Комісія оголосила, що свою пропозицію щодо Закону про ERA буде представлено до третього кварталу 2026 року і вона включатиме наступне:

- новий механізм координації для прискорення досягнення ЄС цільового показника інвестицій у дослідження та розробки у розмірі 3%;
- посилення узгодженості фінансування досліджень та інновацій в Європейському науково-дослідному просторі (ERA) відповідно до стратегічних пріоритетів;
- низку політичних сфер для покращення рамкових умов досліджень та інновацій у Європі та зменшення фрагментації, таких як кар'єра дослідників, свобода наукових досліджень, дослідницька інфраструктура тощо.

Запит на надання пропозицій – це перший крок процесу консультацій. Наступний крок передбачає публічні консультації із зацікавленими сторонами щодо питань, що стосуються конкретних сфер втручання Закону про ERA, які відбудуться після цього запиту на надання доказів і триватимуть 12 тижнів.

Європейська комісія ще не оголосила конкретну дату цих публічних консультацій із зацікавленими сторонами.

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14608-European-Research-Area-Act_en

КОСМІЧНИЙ АКТ ЄС

Космічний акт ЄС – це законодавча ініціатива Європейської Комісії, яка запроваджує гармонізовану систему для космічної діяльності в усьому Союзі. Пропозиція, представлена 25 червня 2025 року, спрямована на забезпечення безпеки, стійкості та екологічної сталості, а також на підвищення конкурентоспроможності космічного сектору ЄС.

Поточний регуляторний ландшафт Європи фрагментований – 13 різних національних підходів збільшують складність та витрати для бізнесу. Закон ЄС про космос створить єдиний ринок космічної діяльності, що полегшить компаніям, особливо стартапам та малим та середнім підприємствам, зростання та діяльність через кордони.

Пропозиція структурована навколо трьох ключових напрямів:

Безпека. Закон запроваджує жорсткі правила відстеження космічних об'єктів та зменшення космічного сміття, зберігаючи безпечний та безперервний доступ Європи до космосу.

Стійкість. Адаптовані вимоги до кібербезпеки посилять захист європейської космічної інфраструктури та забезпечать безперервність бізнесу.

Сталість. Операторам, що займаються питаннями сталого розвитку, необхідно буде оцінювати та зменшувати вплив своєї космічної діяльності на навколишнє середовище, водночас отримуючи вигоду від підтримки інновацій у нових технологіях, таких як обслуговування на орбіті та видалення космічного сміття.

Нові правила застосовуватимуться як до операторів з ЄС, так і до операторів поза ЄС, які надають космічні послуги в Європі. Пропорційні вимоги будуть масштабовані залежно від розміру компанії та профілю ризику, забезпечуючи справедливе та сприятливе для інновацій регуляторне середовище.

Цільовий пакет підтримки допоможе підприємствам та державам-членам здійснити плавний перехід. Особлива увага приділяється зменшенню адміністративного навантаження та сприянню дотриманню вимог, особливо для стартапів, малих та середніх підприємств та малих компаній із середньою капіталізацією.

Європейська комісія визначила Космічний акт ЄС як ключовий пріоритет, як зазначено у звітах *Драгі* та *Летти*, а також нещодавно у "*Компасі конкурентоспроможності*" та *робочій програмі Комісії на 2025 рік*. Необхідність такої законодавчої ініціативи також була відображена у двох нещодавніх спільних повідомленнях: "*Підхід ЄС до управління космічним рухом*" та "*Космічна стратегія ЄС щодо безпеки та оборони*", що повторює заклики держав-членів до створення, за допомогою узгодженої та стабільної регуляторної бази, внутрішнього ринку космічної діяльності.

Відгуки громадськості: 8-тижневі публічні консультації відкриті з 15 липня 2025 року до 11 вересня 2025 року. Будь-хто може надати відгуки та коментарі тут: [посилання](https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-space-act_en)
https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-space-act_en

АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

ТОЧКА ЗОРУ: ДОСЛІДНИЦЬКІ УНІВЕРСИТЕТИ СТИКАЮТЬСЯ ІЗ ЗРОСТАЮЧИМИ ПРОБЛЕМАМИ

Наш час – час надзвичайних змін у всьому світі. Деякі з цих змін мають особливе значення для вищої освіти та досліджень.

Різке падіння народжуваності в більшості країн сигналізує про майбутні демографічні потрясіння у вищій освіті. Існують також особливі риси, пов'язані із сучасним поколінням студентів коледжів, які впливають на їхній підхід до навчання. Робота на умовах неповного робочого дня, тривалі поїздки на роботу та проблеми з психічним здоров'ям є реальністю для багатьох. Ті, хто вступає до університету зі школи сьогодні та протягом більшої частини наступного десятиліття, зазнали значного порушення початкової або середньої освіти через пандемію COVID-19. Способи їхньої взаємодії та застосування уваги, а також їхні очікування щодо викладання та навчання часто суттєво відрізняються від попередніх поколінь.

Університети – це глобальні установи, інтелектуальна та культурна життєздатність яких, а часто й фінансове благополуччя, залежать від мобільності людей та ідей. Зараз це стоїть під сумнівом у багатьох системах, оскільки ми відходимо від цілей "відкритих інновацій, відкритої науки та відкритості до світу", викладених десять років тому Карлосом Моедашем, тодішнім європейським комісаром з досліджень. Загострена увага до конкурентоспроможності промисловості змінює національні очікування щодо вищої освіти та досліджень. Ще один вимір – оборона – швидко просувається в порядку денному багатьох країн і має наслідки для фінансування та характеру досліджень.

Вплив цифрових технологій загалом і штучного інтелекту зокрема на викладання, навчання та оцінювання, на дослідження та інновації, а також на способи, якими великі та складні установи, такі як університети, керують своєю діяльністю, є глибоким. Їхній подальший вплив на сферу праці, суспільства та на те, як ми живемо та мислимо, потенційно величезний, і університети відіграють дуже важливу роль у нашій колективній відповіді.

Багато університетів стикаються зі значними фінансовими труднощами, що часто вимагає різких заходів щодо скорочення витрат або навіть ставить під загрозу подальше незалежне існування установ. Внутрішнє перехресне субсидування, яке було прийнятним у більш сприятливі часи, зараз є предметом ретельнішого контролю. Фінансовий тиск на уряди, з одного боку, та на потенційних студентів та їхні сім'ї, з іншого, також є ключовими рушійними силами.

Відповідно до ширшого зниження довіри до експертів у суспільстві, університети більше не займають того авторитетного місця, яке вони колись мали. Їх часто звинувачують у віддаленості або навіть відхиленні від громад, яким вони служать. Загалом, їхня соціальна ліцензія на діяльність опиняється під сумнівом. З цим зниженням довіри вимоги до

відповідності різко зросли, що має наслідки для способів, якими університети керують своїм складним комплексом діяльності.

У деяких контекстах діяльність та цінності самих університетів стали предметом дуже поляризованих суспільних дебатів або так званих культурних війн. Баланс між інституційною відданістю відкритому обміну думками та гідністю й повагою часто є нестабільним.

Не всі університети стикаються з цими руйнівними факторами однаково, але всі вони стикаються з певною їх комбінацією, а деякі стикаються зі злиттям, яке загрожує їм безпрецедентним чином.

У складні часи є спокуса мріяти про якийсь, часто уявний, минулий золотий вік. Однак, як і раніше, справедливо розглядати появу, зростання та глобальне впровадження сучасної науково-інтенсивної університетської моделі, що почалася в США після Другої світової війни, як трансформацію надзвичайної сили та впливу.

У найкращому випадку ця модель характеризувалася синергією між вищою освітою та дослідженнями, а також активною взаємодією обох сфер з потребами навколишнього світу; розширенням доступу до вищої освіти та можливостей, які вона може надати; відносно безстороннім конкурентним фінансуванням досліджень такого рівня та характеру, що може підтримувати значні прориви; глобальною співпрацею як рушійною силою прогресу; а також академічною свободою, автономією та амбіціями.

Переваги спостерігаються в усьому світі у розширенні знань, створенні нових галузей промисловості та нових технологій, прогресі в охороні здоров'я та подовженні тривалості життя, розвитку кваліфікованої робочої сили, суспільному та культурному прогресі, активній участі університетів як опорних установ у громадах та у процвітанні окремих випускників.

Багато що поставлено на карту, якщо поточні збої в установах та системах вищої освіти та досліджень загрожують їхньому подальшому функціонуванню та позитивному впливу, який вони забезпечують. Для успішного вирішення цієї проблеми, перш за все, потрібно зрозуміти, що може бути втрачено. Потім потрібна відданість ідеї пошуку рішень, здатність до змін, а також здатність стимулювати, комунікувати та створювати широкую підтримку вищої освіти та досліджень.

https://sciencebusiness.net/viewpoint/universities/viewpoint-disruption?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=AI+in+science%3A+is+it+useful%3F&utm_campaign=Science%7CBusiness+Bulletin+No++1269+%28Copy%29

ТЕХНОЛОГІЧНА ІНФРАСТРУКТУРА - СТРАТЕГІЧНИЙ АКТИВ ДЛЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ: ЗВІТ

Звіт, підготовлений спільно

Дослідницькою мережею Лукасевича та Європейською комісією за результатами конференції, яка відбулася 6–7 травня 2025

року у Варшаві, містить ключові висновки як пленарного, так і секційного засідань, зокрема такі ключові тези:

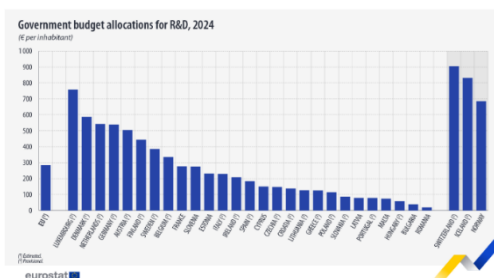
- Подолання фрагментації потужностей технологічної інфраструктури є надзвичайно важливим – для цього потрібні довгострокові, цільові інвестиційні інструменти, що поєднують державне та приватне фінансування.
- Нагально потрібен ширший доступ для малих і середніх підприємств та стартапів, щоб забезпечити рівні можливості по всьому ЄС.
- Міцніша синергія з дослідницькими інфраструктурами є життєво важливою для сприяння переходу інновацій з лабораторії на ринок.
- Слід створити єдиний європейський ринок інфраструктурних послуг, що підтримуватиметься спільним управлінням та спільним стратегічним баченням.

Конференція показала, що технологічні інфраструктури дедалі частіше розглядаються як ключові рушійні сили інновацій, стійкості та промислового лідерства в Європі. Вона зібрала зацікавлені сторони для обговорення конкретних, політично орієнтованих дій, спрямованих на посилення їхньої ролі у підвищенні конкурентоспроможності Європи. Дискусії – від основних доповідей, пленарних засідань та групових засідань – допоможуть сформувати майбутню Європейську стратегію щодо дослідницької та технологічної інфраструктури.

Цей звіт враховується в майбутній Стратегії ЄС щодо дослідницької та технологічної інфраструктури та узгоджується із запропонованою рамковою програмою "Горизонт Європа 2028–2034", яка включає цілеспрямовану підтримку цих інфраструктур.

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/industrial-research-and-innovation/eu-valorisation-policy/knowledge-valorisation-platform/thematic-focus/new-report-technology-infrastructures-strategic-asset-european-competitiveness_en

УРЯДИ ЄС ЗБІЛЬШИЛИ ФІНАНСУВАННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА РОЗРОБОК НА 3% У 2024 РОЦІ

Євростат опублікував дані щодо асигнувань державного бюджету досліджень та розробок у 2024 році. Загальний державний бюджет на дослідження та розробки в ЄС оцінюється в 127,9 мільярда євро. Це близько 0,71% від загального обсягу економіки ЄС (ВВП).

Ця цифра вища, ніж минулого року. У 2023 році бюджет становив 123,7 мільярда євро і, таким чином, збільшився на 3,4% за один рік. Порівняно з 2014 роком, бюджет на дослідження та розробки майже на 60% вищий, ніж був 10 років тому.

У середньому, витрати на дослідження та розробки на одну особу в бюджеті на 2024 рік становили 284,70 євро. Це на 57% більше, ніж 181,30 євро на особу у 2014 році. Люксембург має найбільший бюджет на дослідження та розробки на особу – 759,20 євро, далі йдуть Данія (586,80 євро) та Нідерланди (542,70 євро). З іншого боку, Румунія (19,10 євро на особу), Болгарія (38,30 євро) та Угорщина (58,70 євро) витрачають найменше коштів на дослідження та розробки на особу.

Кожна країна ЄС збільшила свої витрати на дослідження та розробки на душу населення протягом останніх 10 років. Найбільше відсоткове збільшення відбулося в Латвії (на 313%), Словенії (на 252%) та Литві (на 197%).

ЄС витрачає свої кошти на дослідження та розробки в різних сферах. 35,7% виділених бюджетних коштів було спрямовано на загальний розвиток знань, фінансований переважно за рахунок державного блокового гранту, відомого як *державні загальні університетські фонди* (GUF), які використовуються державними вищими навчальними закладами для підтримки своєї діяльності. Крім того, 16,6% було виділено на загальний розвиток знань з джерел, відмінних від GUF, 9,4% – на промислове виробництво та технології, 7,0% – на охорону здоров'я та 6,1% – на дослідження та освоєння космосу.

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20250729-2>

ЕІТ ПУБЛІКУЄ ІНФОРМАЦІЙНІ БЮЛЕТЕНІ ПО КРАЇНАХ

Європейський інститут інновацій та технологій (ЕІТ) опублікував інформаційні бюлетені по країнах, спрямовані на краще розуміння впливу ЕІТ на національному рівні. Інформаційні бюлетені ЕІТ по країнах надають детальніший огляд присутності ЕІТ, інвестицій, діяльності та відчутних результатів у державах-членах ЄС та за їх межами.

Цифри в інформаційних бюлетенях показують, що за період 2023-2025 років загальне фінансування ЕІТ у розмірі 826,72 млн євро було виділено для суб'єктів господарювання, зареєстрованих у державах-членах ЄС. Крім того, Спільнота ЕІТ також виділила 31,54 млн євро фінансування для суб'єктів господарювання, зареєстрованих у країнах, що не входять до ЄС, як у Європі, так і за її межами.

[Інформаційні бюлетені ЕІТ по країнах за 2024 рік](#)

ПЛАТФОРМА STEP ОТРИМАЛА НЕОДНОЗНАЧНУ ОЦІНКУ

Європейська комісія опублікувала *звіт* про проміжну оцінку Платформи стратегічних технологій для Європи (STEP). В оцінці зазначено, що STEP допоміг спрямувати фінансування на ключові технології та зробити проєкти більш помітними, але зіткнувся з проблемами впровадження через складні та непослідовні процедури фінансування. Тим не менш, Комісія розглядає STEP як потенційну модель для розробки майбутніх інструментів фінансування в наступній фінансовій програмі ЄС, зокрема, стосовно запланованого Європейського фонду конкурентоспроможності.

Програму STEP було створено у березні 2024 року в рамках середньострокового огляду поточної Багаторічної фінансової рамки (БФР). Вона була запущена у межах реагування ЄС на зростаючі виклики його технологічному лідерству та промисловій стійкості. Фінансування надходить з 11 існуючих програм ЄС для підтримки критично важливих стратегічних технологій у трьох секторах – цифрові та глибокі технології, чисті

та ресурсоефективні технології, а також біотехнології – також спрямовані на подолання нестачі кваліфікованої робочої сили.

https://strategic-technologies.europa.eu/about/step-documents_en

РАМКОВІ ПРОГРАМИ ЄС МАЮТЬ "НЕЗНАЧНИЙ ВПЛИВ" НА КОМПАНІЇ, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ

Рамкові програми ЄС для досліджень значною мірою не допомагають компаніям розвиватися, стверджується у вкрай критичному *звіті*, в якому Європейська комісія викладає свої плани щодо наступної програми Горизонт Європа,

яка має розпочатися у 2028 році.

У звіті йдеться, що ці програми не підтримують високотехнологічні, радикальні інновації, а натомість розподіляють фінансування серед великих існуючих компаній через надмірно заборонні конкурси пропозицій, які призводять лише до поступових технологічних удосконалень.

"Наш аналіз показує, що менше 8% бюджету розподіляється ефективно", – йдеться у дослідженні *"Фінансування ідей, а не компаній – переосмислення інноваційної політики ЄС знизу вгору"* (*Funding Ideas, Not Companies – Rethinking EU Innovation Policy from the Bottom Up*), в якому аналізуються показники доходів компаній, які отримали гранти програми.

Найбільш ефективними з точки зору значного і стійкого зростання доходів бенефіціарів є гранти, які спрямовані на МСП і не вимагають співпраці в рамках великих консорціумів, але тільки в тому випадку, якщо отримувачі є невеликими незалежними компаніями, які не належать до корпоративних груп. Автори звіту дійшли висновку, що найефективнішою частиною Програми Горизонт є та, яка фінансує малі та незалежні компанії, залишаючи більше простору для нових ідей.

У звіті надаються рекомендації щодо практичних кроків для підвищення ефективності наступної Рамкової програми ЄС з інновацій:

1. Перенаправити ресурси з інструментів спільного фінансування на підтримку інновацій на ранніх стадіях та інструментів, спрямованих на МСП. Це можна зробити і в рамках поточної структури програм, перерозподіливши ресурси з 2-го напрямку програми Горизонт Європа "Глобальні виклики та європейська промислова конкурентоспроможність" до 3-го напрямку "Інноваційна Європа" в рамках Європейської ради з інновацій (EIC).

2. Орієнтуватися на незалежні компанії, які не належать до корпоративних груп, та встановити обмеження на кількість проєктів, за якими одна й та сама організація може отримати фінансування, особливо це стосується консалтингових фірм.

3. Залишити більше місця для новизни та креативності, фінансуючи інновації знизу, більше покладаючись на "відкриті конкурси" або тематичні конкурси з гнучкістю для різних підходів.

Будь-яка нова рамкова програма повинна зосереджуватися на фінансуванні ідей, а не компаній. Ключовим фактором є не збільшення фінансування, а створення простору для проривних інновацій шляхом заохочення ініціатив знизу вгору, особливо з боку малих незалежних компаній.

https://sciencebusiness.net/news/r-d-funding/horizon-europe/eu-framework-programmes-have-little-impact-growing-companies?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=Summer+Edition%3A+Science%7C+Business+Funding+Newswire&utm_campaign=Funding+Newswire%3A+Edition+67+%28Copy%29

ЄВРОПА НА СВІТОВОМУ КОСМІЧНОМУ РИНКУ

Згідно з останнім звітом про космос від Космічного фонду США, некомерційної організації, яка регулярно публікує аналізи та дані про розвиток космічної галузі, світова космічна економіка вперше перевищила 600 мільярдів доларів.

Останні події в галузі:

1. *Сильне зростання* – Світовий космічний ринок досяг найвищого темпу зростання за останні три роки у 2024 році – 7,8%. Загальний обсяг ринку становить \$613 млрд. За даними Космічного фонду, очікується, що до 2032 року ринок зросте до \$1 трлн.
2. *Приватизація* – 78% світового обсягу пішло на комерційних постачальників, решта – на державні програми. Державні витрати на космос зросли на 6,7 % до загальної суми \$132 млрд. США інвестували \$77 млрд цієї суми в програми національної безпеки та цивільного космосу.
3. *SpaceX домінує* – компанія Ілона Маска відповідала за 81 зі 149 так званих орбітальних запусків у світі у першій половині 2025 року – запуски ракет, під час яких корисні вантажі успішно виводяться на орбіту. Загалом, запуск відбувається кожні 28 годин. У 2024 році середній показник становив 34 години.
4. *Європа відстає* – лише два успішних орбітальних запуски у 2025 році. Основним місцем для європейських ракетних запусків залишається Центр Спактіал Гвіані (CSG) у Куру, Французька Гвіана.
5. *Космодроми* – інші космодроми розташовані в Норвегії та Швеції. Баварський стартап ISAR Aerospace запустив свою першу ракету з норвезького космодрому Андейя у березні. Однак ракета не змогла вийти на орбіту. Німеччина планує побудувати космодром у Північному морі.

<https://table.media/ceo/news/zwei-starts-ein-signal-europa-im-globalen-raumfahrtmarkt>

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

УКРАЇНА РОЗШИРЮЄ СПІВПРАЦЮ ЗІ США У СФЕРІ ЯДЕРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРІВ

Раступник міністра освіти і науки України Денис Курбатов з робочим візитом відвідав Аргонську національну лабораторію (м. Лемонт, США) – один із провідних наукових центрів світу у сфері енергетики та інновацій.

Окремим блоком переговорів стала співпраця у сфері ядерних досліджень. Аргонська національна лабораторія є світовим лідером у галузі передових ядерних технологій, зокрема у проєктуванні малих модульних реакторів нового покоління. Учасники зустрічі обговорили умови залучення українських учених у спільні проєкти, доступ до унікального дослідницького обладнання та організацію стажувань для українських студентів, аспірантів та дослідників.

Особливий акцент зробили на оновленні програм для інженерів-енергетиків, які працюють із АЕС, адже найближчими роками Україна оновлюватиме обладнання на станціях і розвиватиме атомну генерацію як ключовий елемент нової економіки. Уряд США уже передав три сучасні навчальні симулятори, що моделюють роботу обладнання АЕС. Симулятори встановлено у трьох українських університетах – у Київській, Львівській та Одеській політехніках.

Важливим результатом переговорів стало узгодження кроків для підготовки меморандуму про співпрацю з Аргонською національною лабораторією. Документ визначить рамки спільних програм – від досліджень у сфері енергетики до розроблення сучасних освітніх курсів для українських університетів.

"Разом із партнерами і друзями України ми будемо системну міжнародну співпрацю, яка має кілька рівнів: стратегічні домовленості в межах Коаліції, інституційна підтримка через фонди і конкретні наукові програми з такими партнерами, як Аргонська національна лабораторія. Усе це елементи однієї цілісної картини. Наша мета полягає у тому, щоб залучити українських дослідників до найсучасніших світових проєктів, а студенти та аспіранти могли здобувати освіту, яка відповідає стандартам провідних університетів світу", – зазначив Денис Курбатов.

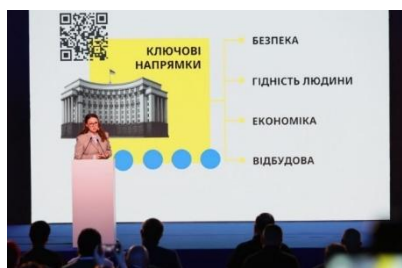
Також нагадаємо, що торік у США був створений перший недержавний Фонд підтримки науки та інновацій для України, започаткований Національною академією наук США. Денис Курбатов входить до складу Правління цього фонду, що дає змогу безпосередньо представляти українські інтереси у спільній роботі. Від початку повномасштабної війни американські наукові організації надавали українським дослідникам гранти, можливості академічної мобільності та доступ до світових ресурсів. Сьогодні ця підтримка набуває інституційної форми – фонд дає змогу координувати міжнародні програми та спрямовувати допомогу на відновлення та розвиток дослідницької інфраструктури.

Загалом цей візит став продовженням міжнародної роботи України, розпочатої у липні на Ukraine Recovery Conference в Римі, де було створено Міжнародну коаліцію з підтримки науки, досліджень та інновацій для України. Тоді понад 15 країн і організацій, серед яких Європейська комісія та ЮНЕСКО, підписали Римську декларацію, започаткувавши новий формат підтримки української науки. Наступні кроки – якнайширше залучення нових країн і потужних міжнародних організацій, зокрема провідних американських інституцій, до спільних дій у межах Коаліції.

<https://mon.gov.ua/news/ukraina-rozshyruie-spiivpratsiu-zi-ssha-u-sferi-iadernykh-doslidzhen-ta-pidhotovky-inzheneriv>

УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВИЗНАЧИВ ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ТА ПРЕДСТАВИВ ПРОЄКТ ПРОГРАМИ ДІЙ УРЯДУ: КЛЮЧОВІ КРОКИ В ОСВІТІ ТА НАУЦІ

18 серпня прем'єр-міністерка України Юлія Свириденко представила проєкт Програми дій уряду. Документ окреслює ключові напрями розвитку державної політики.

У межах Програми освіти та науки визначено пріоритетними напрямками для відновлення та розвитку України. У фокусі – підвищення якості та доступності освіти, починаючи з дошкілля. Передбачено оновлення змісту дошкільної та шкільної освіти з акцентом на STEM. А також поетапне підвищення заробітних плат педагогів і науковців за новою моделлю фінансування.

Програма передбачає реформу фінансування науки. Зокрема:

- 1500 українських учених отримають додаткові кошти на підвищення зарплат і сучасне обладнання за результатами державної атестації;
- понад 2000 молодих науковців отримають спеціальні гранти на проведення досліджень;
- буде профінансовано 10 науково-технічних проєктів у партнерстві з бізнесом до кінця 2026 року.

Також анонсовано запуск Science.City – особливого правового режиму для розвитку наукових парків, що має стати стимулом для інновацій та інтеграції науки в реальний сектор економіки.

Заплановано створення нових підходів та методів взаємодії науки і бізнесу, модернізацію дослідницької інфраструктури, а також запровадження проєктної аспірантури. Уряд підтримуватиме розробки та технології, спрямовані на національну безпеку, сталий розвиток та технологічну незалежність. Для прифронтових регіонів передбачено обладнання для дистанційного навчання й досліджень.

Уряд наголошує на важливості сильної університетської мережі з автономією та прозорим фінансуванням. Такі заклади мають відкритий доступ до лабораторій, R&D і прикладних досліджень, що дає змогу поєднувати навчання з інноваційними розробками. Пріоритет – розвиток сучасної професійної та фахової передвищої освіти, яка забезпечує практичні навички для успішної кар’єри.

Для прифронтових територій передбачено окремі програми зі збереження людського капіталу та підтримки молоді.

У межах урядового плану триватиме масштабне впровадження державної цифрової освітньої екосистеми Мрія – вебпорталу та мобільного застосунку, що вже тестується у 40 пілотних школах і забезпечує функції плану дня, конструктора розкладу, аналітики навчальних досягнень, бібліотеки контенту й захищених чатів. У перспективі система має охопити понад 1,1 мільйона учасників освітнього процесу у всій країні.

<https://mon.gov.ua/news/kabinet-ministriv-ukrainy-vyznachyv-priorytetni-napriamy-ta-predstavlyv-proiekt-prohramy-dii-uriadu-kliuchovi-kroky-v-osviti-ta-nautsi>

УРЯД ОНОВЛЮЄ ЗАКОНОДАВСТВО ДЛЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

РІШЕННЯ УРЯДУ

Уряд оновлює законодавство для розвитку інноваційної діяльності в Україні

НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ

Кабінет Міністрів України схвалив законопроект "Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності". Цей документ створить сучасні механізми підтримки науки й бізнесу, ліквідує зайву бюрократію та визначить нову інституційну структуру управління у сфері

інновацій.

Документ закладає комплексне оновлення інноваційної політики:

- нові інструменти підтримки – гранти, інноваційні ваучери, державне замовлення, пільгове кредитування (повне чи часткове безвідсоткове, компенсація відсотків до 50%), державно-приватне партнерство, фінансування R&D;
- зняття бюрократичних бар’єрів – скасування обов’язкової експертизи та реєстрації інноваційних проєктів;
- чітке визначення цілей державної політики – підвищення конкурентоспроможності економіки, розвиток стартап-екосистеми, підтримка науки та бізнесу, розмежування повноважень між МОН, Мінекономіки, Мінцифри, МОЗ, Міноборони та іншими ЦОВВ;
- стимули для бізнесу – фінансові інструменти для зменшення ризиків, створення гарантованого попиту через державно-приватне партнерство, інноваційна інфраструктура для ефективної взаємодії.

Що це означає для країни:

- збільшиться кількість інноваційно активних підприємств і обсяг виробленої інноваційної продукції;
- посиляться взаємодія науки й бізнесу, зокрема завдяки новим методам державної підтримки та ефективній інноваційній інфраструктурі;

- цілісний комплекс інструментів та механізмів для відновлення економіки на основі сучасних, екологічно чистих, енерго- та ресурсоефективних технологій;
- це стане фундаментом для розвитку наукомістких стартапів та інноваційних екосистем, інтегрованих у європейський і світовий простір.

Законопроект підготовлений у межах стратегії *WINWIN 2030*. Вона охоплює розвиток стартап-шкіл, наукових парків, ініціативи *Science.City* та нових механізмів фінансування, щоб об'єднати науку, бізнес і державу в єдину інноваційну систему.

<https://mon.gov.ua/news/uriad-onovliuie-zakonodavstvo-dlia-rozvytku-innovatsiinoi-diialnosti-v-ukraini>

ПРОДОВЖЕНО БЕЗКОШТОВНИЙ ДОСТУП ДО РЕСУРСІВ МІЖНАРОДНОГО ПРОЄКТУ RESEARCH4LIFE ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ТА НАУКОВИХ УСТАНОВ

Українські заклади вищої освіти та наукові установи й надалі матимуть безкоштовний доступ до провідних наукових ресурсів завдяки програмі Research4Life.

З 2023 року понад 600 українських установ отримують вільний онлайн-доступ до ресурсів Research4Life — глобального партнерства, що об'єднує Всесвітню організацію охорони здоров'я (WHO), Продовольчу та сільськогосподарську організацію (FAO), Програму ООН з навколишнього середовища (UNEP), Всесвітню організацію інтелектуальної власності (WIPO), провідні університети США (Yale, Cornell), STM Association та близько 200 наукових видавництв.

Національним координатором програми в Україні виступає Державна науково-технічна бібліотека України (ДНТБ). Детальніше — на сайті *ДНТБ*.

Research4Life надає дослідникам у понад 11 500 установах у 125 країнах з низьким і середнім рівнем доходу доступ до:

- 164 914 книжок;
- 18 746 наукових журналів;
- 67 довідкових ресурсів у галузях охорони здоров'я, сільського господарства, довкілля, прикладних наук та права.

Серед видавництв — Elsevier, Springer Nature, Wiley, Taylor & Francis, Emerald, Sage Publications, Oxford University Press, Cambridge University Press, IOP Publishing та інші.

Доступ організовано через п'ять спеціалізованих платформ:

- *Hinari* — медицина та охорона здоров'я;
- *AGORA* — сільське господарство;
- *OARE* — довкілля;
- *ARDI* — розвиток та інновації;
- *GOALI* — право та глобальна справедливість.

Учасники Генеральної конференції Research4Life, що відбулася 21–25 липня 2025 року в Оксфорді (Велика Британія), ухвалили рішення продовжити безкоштовний доступ для українських установ на час воєнного стану. Це надзвичайно важливий крок для забезпечення академічної стійкості в умовах війни.

Це рішення дозволяє:

- забезпечувати безперервність наукових досліджень і навчання;
- підтримувати студентів, викладачів і дослідників по всій країні;
- зберігати інтеграцію української науки у світовий науковий простір.

З питань доступу до ресурсів програми звертайтеся: t.yaroshenko@dntb.gov.ua

Довідково:

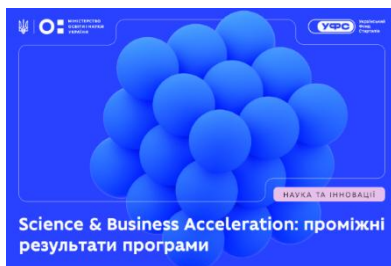
Research4Life — системний партнер України у сфері наукової інформації. Від початку повномасштабного вторгнення програма послідовно підтримує українську наукову та освітню спільноту, забезпечуючи безкоштовний доступ до якісних міжнародних ресурсів. Така підтримка є важливим внеском у збереження наукового потенціалу України, розвиток освіти та продовження інтеграції у світовий дослідницький простір — попри виклики воєнного часу.

Долучайтесь до спільноти *Research4Life in Ukraine* у Facebook.

Дізнатися більше про проєкт Research4Life

<https://mon.gov.ua/news/prodovzhenno-bezkoshtovnyi-dostup-do-resursiv-mizhnarodnoho-proiektu-research4life-dlia-ukrainskykh-universytetiv-ta-naukovykh-ustanov>

SCIENCE & BUSINESS ACCELERATION: ПРОМІЖНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Уже 2 місяці 15 наукомістких стартапів проходять акселерацію в межах програми Science & Business, яку реалізують МОН і Український фонд стартапів разом із SET University, Berkeley Haas Entrepreneurship та eō Business Incubators.

Програма реалізується в межах *стратегії інновацій WINWIN*, яка передбачає розвиток мережі стартап-шкіл – інкубаторів – акселераторів та створення умов для масштабування українських наукомістких інновацій.

Science & Business Acceleration стає практичним інструментом цієї стратегії: тут наукові ідеї перетворюються на бізнес-рішення з глобальним потенціалом.

Учасники програми: проєкти та рішення

AgroTech

- Plantara Meat – технологія натурального рослинного заміника м'яса з амаранту.
- GrainMole – система моніторингу стану зерна для складів підлогового типу зберігання.
- Y-Harvest – рішення на основі IoT-сенсорів, які моніторять параметри ґрунту в режимі реального часу, та хмарної платформи з інтегрованою AI-аналітикою, що прогнозує врожайність.

BioTech

- Reony – розв'язує проблему використання мікропластику в засобах жіночої гігієни.

GreenTech

- Astrum Heat – електричний радіатор, що має більший КПД та меншу вартість порівняно з наявними опалювальними системами.
- Novel Metals and Compounds – працює над процесом іонного обміну для вилучення літію з розсолів, зокрема з відпрацьованих пластових вод, що утворюються під час видобутку нафти і газу.

MedTech

- RenovoMatrix – технологія отримання позаклітинного ниркового матриксу, на якому тримаються клітини нирки.
- IWOQ – стартап, що оптимізує спосіб отримання рецептів на інсулін пацієнтами із цукровим діабетом 1 типу.
- CAMS-AIR – платформа, що дає змогу хірургу під час операції оцінити якість шунтування та знизити ризик ранньої дисфункції шунтів.

Dual-use

- Synteza AI – платформа із вбудованим 3D-редактором, автоматичним маркуванням і хмарним рендерингом для генерації синтетичних даних, що дає змогу швидко й безпечно навчати системи комп'ютерного зору.
- TacticSquare – система для військових і рятувальників, яка використовує ШІ, підкріплювальне навчання і 3D-топографію для моделювання бойових сценаріїв.
- Airborne Radar Platform – авіаційна радарна платформа для дронів та БпЛА, що працює цілодобово у будь-яку погоду.

Учасники пройшли інтенсивні сесії та воркшопи, де:

- розробили індивідуальні дорожні карти з визначеними ключовими показниками ефективності для кожної команди;
- познайомилися з особливостями інноваційної екосистеми Східної Європи та України;
- опанували Lean Canvas, визначали ціннісні пропозиції, аналізували клієнтів і бізнес-моделі;
- навчилися перевіряти ринкові гіпотези та аналізувати конкурентів;
- відпрацювали сегментацію ринку й оцінювання ринкових тенденцій;
- протестували життєздатність власних ідей.

Це кроки, які допомагають молодим командам підготуватися до залучення інвестицій і виведення продукту на ринок.

Попереду ще 4 місяці роботи, пітч-тренінги, зустрічі з інвесторами та фінальний Demo Day у листопаді.

Довідково:

Програма Science&Business організовується з 2021 року МОН України та Фондом розвитку інновацій (Українським фондом стартапів) для розбудови екосистеми з комерціалізації наукомістких інновацій та технологій на ранніх стадіях розвитку. Цьогоріч програма "Science & Business Acceleration" реалізується у співпраці з провідним приватним інноваційно-технологічним закладом вищої освіти SET University, Berkeley Haas Entrepreneurship та еб Business Incubators. Програма Science & Business Acceleration є також частиною Дорожньої карти розвитку мережі стартап-шкіл – інкубаторів – акселераторів, що відкриває можливості для стартапів, які вже є учасниками цих інституцій, та пропонує отримати додаткову експертизу, доступ до ринків та фінансування.

Стратегію цифрового розвитку інновацій до 2030 року WINWIN створено з ініціативи Міністерства цифрової трансформації України у співпраці з Міністерством освіти і науки України та Офісом ефективного регулювання BRDO, за підтримки Проєкту USAID "Кібербезпека критично важливої інфраструктури України". Секторальні стратегії структуровані за

підтримки проекту Good Governance Fund "Інноваційна екосистема", що фінансується UK International Development.

Програма співфінансується Європейським Союзом через ініціативу EIT для вищої освіти в рамках проекту "Knowledge Rise: Сталий розвиток блакитної та зеленої економіки за допомогою Deep Tech – розвиток інноваційного потенціалу у вищій освіті". Проект є частиною ширшої ініціативи CloudEARTHі. Ініціатива EIT для вищої освіти координується Європейським інститутом інновацій і технологій (EIT).

<https://mon.gov.ua/news/science-business-acceleration-promizhni-rezultaty>

РОЗПОЧАТО ПРОГРАМУ SCIENCE-POLICY INTEGRATION PROGRAM У МЕЖАХ SCIENCE AND INNOVATION FUND FOR UKRAINE

Міністерство освіти і науки України повідомляє про запуск Science-Policy Integration Program – першої програми Science and Innovation Fund for Ukraine, що реалізується Національною академією наук, інженерії та медицини США (NASEM).

Програму спрямовано на формування сталих зв'язків між науковою спільнотою та сферою ухвалення державних рішень в Україні. Вона допоможе науковцям долучитися до подолання суспільних викликів, використовуючи власну експертизу для розроблення політик, а також створить простір довіри між дослідниками та policy makers.

Навчальна програма для науковців

Перший етап – Science-Policy Researcher Training Program. Він передбачає:

- онлайн-орієнтацію та щотижневі онлайн-сесії;
- два дводенні офлайн-модулі (орієнтовно у Львові: 15–16 вересня та в середині листопада 2025 року);
- роботу з міжнародними менторами й експертами;
- виконання письмових завдань і презентацій.

Учасники вивчатимуть, як наука може допомагати ухваленню державних рішень, які інструменти policy engagement є ефективними, а також матимуть змогу спілкуватися з колегами й практиками з України та інших країн. Усі витрати на проїзд і проживання під час офлайн-модулів покриваються.

Стипендіальна можливість

За результатами навчання окремо відібрані учасники зможуть долучитися до 12-місячної оплачуваної fellowship-програми, яка передбачає роботу у форматі "науковець – policy maker". Це дасть змогу застосувати дослідницьку експертизу безпосередньо під час розроблення політик у державних органах та публічних інституціях.

<https://mon.gov.ua/news/rozpochato-prohramu-science-policy-integration-program-u-mezhakh-science-and-innovation-fund-for-ukraine>

НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ

НОВИЙ КОСМОС У НІМЕЧЧИНІ

У Німеччині формується екосистема молодих космічних компаній, орієнтованих переважно на комерційні пропозиції.

Однією з причин швидкого розвитку німецьких космічних стартапів є стрімко зростаючий попит на космічні транспортні засоби. Очікується, що в найближчі роки кількість запусків зросте двозначним числом,

згідно з даними *Космічного фонду, зокрема, у його "Космічній доповіді"*.

Багато спостерігачів ринку сподіваються на європейську SpaceX з Isar Aerospace з Мюнхена: стартап був заснований у 2018 році як спін-офф від Мюнхенського технічного університету і вже кілька тижнів є компанією з мільярдним оборотом.

Перший запуск ракети компанії Isar Aerospace став важливою віхою в європейських космічних польотах: 30 березня ракета-носіє "Spectrum" успішно стартовала з космопорту Андейя в Норвегії. Таким чином, Isar Aerospace стала першою приватною компанією в Європі, яка успішно здійснила запуск мікроракети, незважаючи на те, що ракета вибухнула та впала в море невдовзі після старту.

Найбільшими викликами для німецьких стартапів є брак капіталу для зростання та бюрократичні перешкоди під час укладання контрактів. "Вирішальним фактором для масштабування також є здатність подолати розрив між космічними технологіями та іншими застосуваннями тут, на Землі", – розповідає Барбара Мехнер з UnternehmerTUM, стартап-центру в Мюнхені, пов'язаного з університетом. Тому потрібні не лише інвестори, "але й сміливі ключові клієнти з політики та промисловості, які визнають та використовують цей потенціал".

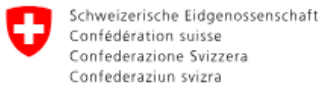
Уряд Німеччини підтримує сектор "Нового космосу" в межах своєї високотехнологічної програми, наприклад, через Центр космічних інновацій, який служить центральною платформою для обміну та співпраці, *а також шляхом фінансової підтримки стартапів та космічних проєктів*. Міністерство досліджень розробляє плани щодо високотехнологічного порядку денного та стратегічних галузей досліджень в аерокосмічній сфері.

Європейське космічне агентство (ЄКА) щойно оголосило учасників своєї програми "European Launcher Challenge". Серед них Isar Aerospace та Rocket Factory Augsburg. В обмін на фінансування учасники зобов'язуються успішно здійснити перший орбітальний політ не пізніше 2027 року.

Як Isar Aerospace, так і Rocket Factory Augsburg вже отримали інституційні контракти та угоди про фінансування, зокрема від Європейського та національних космічних агентств. Після запуску ракет обидві компанії також мають намір обслуговувати комерційних клієнтів для транспортування їхніх корисних вантажів у космос.

<https://table.media/ceo/executive-summary/new-space-wirtschaft>

У ШВЕЙЦАРІЇ ВІДКРИЛИ ОНОВЛЕНИЙ ЦЕНТР РЕНТГЕНІВСЬКИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Швейцарський інститут Поля Шерпера відкрив модернізовану синхротронну установку Swiss Light Source (SLS), яка виробляє рентгенівські промені в мільярди разів яскравіші за лікарняний сканер, що дозволяє вченим вивчати матеріали та біологічні структури з атомною роздільною здатністю.

SLS – це національне синхротронне джерело світла Швейцарії – величезний рентгенівський мікроскоп у формі пончика. Вчені з усієї Швейцарії та світу приїжджають до SLS, щоб використовувати світло, в мільярди разів яскравіше за світло лікарняного рентгена, для глибокого занурення в білки, клітини та тканини, матеріали та молекули з атомарною роздільною здатністю.

Модернізація пришвидшить шлях від наукових відкриттів до практичного застосування, прискорюючи наукові відкриття в галузі охорони здоров'я, енергетики, клімату та майбутніх технологій. Це інструмент для швейцарських дослідників та промисловості, а також для міжнародних гостей, щоб відповісти на питання, що мають значення для майбутнього людей і планети.

<https://www.news.admin.ch/en/newsb/Ifa7o8c-RXaBRPvQKCl2N>

СТВОРЕННЯ СУВЕРЕННОЇ ІНДУСТРІЇ РОЗРОБКИ ЧІПІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: ПОРАДИ УРЯДУ

Напівпровідники (або "чіпи") справедливо були визначені урядом як пріоритетна технологія для майбутнього Великої Британії. Їх розробка та використання лежать в основі багатьох стратегічних цілей, що охоплюють різні сектори, і вони роблять значний внесок в амбіції країни щодо економічного зростання та безпеки.

Велика Британія має нішеву та вузькоспеціалізовану індустрію чіпів, тому малоймовірно, що вона коли-небудь наздожене нинішніх лідерів, застосувавши широкий, універсальний підхід. У липні 2025 року Рада з питань науки і технологій (CST) надала уряду рекомендації щодо того, як Велика Британія може побудувати суверенну індустрію розробки чіпів штучного інтелекту. Уряд повинен зосередити інвестиції та діяльність на тих частинах індустрії чіпів, де очікується найбільше зростання та де Велика Британія може досягти стратегічної переваги.

CST висунула 6 рекомендацій, що охоплюють вимоги до навичок та навчання для розробників чіпів, фінансування та інвестиції для промисловості, а також доступ до інфраструктури та технологій, які Велика Британія повинна буде створити для досягнення цієї мети. Наприклад, збільшити кількість стипендій та грантів для студентів, які бажають обрати цей кар'єрний шлях, а також запровадити національно керований високоякісний курс з розробки мікросхем, який буде відтворено в університетах Великої Британії. Або встановити чіткі стратегічні цілі щодо напівпровідників, щоб послати чіткий сигнал

напівпровідниковій промисловості Великої Британії про те, де діяльність є найбільш корисною; дослідити доступ Великої Британії до передових технологій, необхідних британським стартапам тощо.

Для створення прибуткової галузі розробки чіпів штучного інтелекту у Великій Британії спочатку потрібно створити середовище для нових та існуючих британських компаній, включаючи малі, середні та великі компанії, а також штаб-квартири або закордонні дизайнерські центри у Великій Британії, щоб вони могли запустити 50 нових продуктів на основі чіпів штучного інтелекту протягом 5 років.

<https://www.gov.uk/government/publications/building-a-sovereign-ai-chip-design-industry-in-the-uk/council-for-science-and-technology-advice-on-building-a-sovereign-ai-chip-design-industry-in-the-uk>

ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ

УНІВЕРСИТЕТИ МОЖУТЬ ПОДАТИ ЗАЯВКУ НА СТВОРЕННЯ РОБОТОТЕХНІЧНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ ROBO LAB

В Україні розпочинається проєкт *RoboLab*. На базі закладів вищої освіти будуть відкриті сучасні лабораторії з робототехніки – простори, де студенти та викладачі зможуть створювати роботизовані рішення, працювати з платформами та перевіряти власні ідеї ще під час навчання.

Першу лабораторію буде відкрито у Києві. Наразі оголошено реєстрацію заявок від університетів, які прагнуть стати пілотним майданчиком. Подати заявку можна до 14 вересня за [посиланням](#). Для університетів з інших міст передбачено можливість залишити контакти у *формі*, щоб долучитися на наступних етапах.

Можливості для пілотного університету

- лабораторія з робототехніки на 30 робочих місць, облаштування якої триватиме приблизно три місяці;
- спеціалізоване обладнання та комплекти мехатроніки;
- програмне забезпечення для 3D-моделювання та проєктування;
- роботизовані платформи та інструменти зі штучним інтелектом;
- методична підтримка під час запуску.

Перевага надаватиметься закладам, які мають:

- освітні програми за спеціальностями "Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка" або суміжними;
- кваліфікованих викладачів та приміщення для запуску лабораторії;
- мотивованих студентів і базову інфраструктуру для інженерних експериментів.

Заявки розглядатиме незалежне журі за участю представників органів влади, донорських організацій, профільних асоціацій та інших стейкхолдерів. За результатами буде визначено пілотний університет, у якому розпочнеться створення лабораторії. Наступним етапом стане масштабування мережі RoboLab в інших регіонах України.

Проект RoboLab реалізується Асоціацією робототехніки та автоматизованих систем за ініціативою Міністерства цифрової трансформації України, у партнерстві з Міністерством освіти і науки України, за підтримки Ukraine-Moldova American Enterprise Fund, технологічної компанії Ajax Systems та Deus Robotics.

<https://mon.gov.ua/news/university-mozhut-podaty-zaiavku-na-stvorennia-robototekhnichnoi-laboratorii-robolab>

ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ВІДКРИТО НАБІР НА НАВЧАЛЬНУ ПРОГРАМУ З РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

До 11 вересня 2025 року для представників закладів вищої освіти триває набір на навчальну програму "Мікrokредити як інструмент інтернаціоналізації для українських університетів" (MInT-Ukraine). Програму організовано Міжнародним офісом Університету Люнебурга (LUH) за підтримки Німецької служби академічних обмінів та Федерального міністерства освіти і наукових досліджень Німеччини у межах ініціативи "German-Ukrainian University Network".

Взяти участь у програмі можуть представники закладів вищої освіти України, зацікавлені у розвитку міжнародної співпраці, цифровізації та інструментів мікрокваліфікацій.

Навчання триває 12 місяців і складається з чотирьох модулів:

- *Модуль 1:* Інтернаціоналізація ЗВО (стратегії, маркетинг, система освіти Німеччини, сталі партнерства).
- *Модуль 2:* Мікrokредити (концепція, сертифікація, навчання впродовж життя, кейс-стаді).
- *Модуль 3:* Управлінські навички (управління проєктами, управління змінами).
- *Модуль 4:* Індивідуальний університетський проєкт.

Модулі передбачають онлайн та очні воркшопи, консультації, а також розробку індивідуального університетського проєкту.

Програма покриває витрати на проїзд, проживання та участь у навчальних модулях у Німеччині.

Для участі необхідно подати онлайн-анкету, мотиваційний лист, резюме та рекомендацію від керівництва закладу освіти. Усі документи подаються англійською мовою через електронну платформу програми.

Реєстрація та більш детальна інформація – за [покликанням](#).

<https://mon.gov.ua/news/dlia-ukrainskykh-universytetiv-vidkryto-nabir-na-navchalnu-prohramu-z-rozvytku-mizhnarodnoi-spivpratsi-ta-internatsionalizatsii>

ОГОЛОШЕНО КОНКУРС НА ЗДОБУТТЯ ДЕРЖАВНИХ ІМЕННИХ СТИПЕНДІЙ НАЙКРАЩИМ МОЛОДИМ УЧЕНИМ ДЛЯ УВІЧНЕННЯ ПОДІЙ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ ТА ВШАНУВАННЯ ПОДВИГУ ГЕРОЇВ УКРАЇНИ — ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

Оголошено конкурс на здобуття державних іменних стипендій

НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ

22 серпня 2025 року стартує конкурс на здобуття державних іменних стипендій для найкращих молодих учених з метою увічнення подій Революції гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні. Відповідне рішення затверджено наказом Міністерства освіти і науки України.

Прийматимуть документи до 22 вересня 2025 року через Національну електронну науково-інформаційну систему "URIS". Подати їх можна за посиланням: <https://nauka.gov.ua/information/ns2025/>.

Щороку до Дня Гідності та Свободи МОН призначає 25 стипендій строком на один рік у розмірі двох прожиткових мінімумів для працездатних осіб. Виплати – з 1 січня наступного року.

Стипендії призначають у п'яти номінаціях: імені Дмитра Максимова; імені Назарія Войтовича; імені Романа Гурика; імені Устима Голоднюка; імені Юрія Поправки.

Умови участі:

- вік претендентів станом на 1 січня року виплати – до 35 років для осіб із ступенем магістра та до 40 років для докторів наук або докторантів;
- наявність вагомих наукових результатів (монографії, статті у Web of Science, Scopus, патенти тощо);
- активна громадянська позиція.

Детальні умови визначено постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 року № 1017 (зі змінами).

Для довідок телефонуйте: +38 (044) 287 82 57.

<https://mon.gov.ua/news/oholosheno-konkurs-na-zdobuttia-derzhavnykh-imennykh-stypendii-naikrashchym-molodym-uchenym-dlia-uvichnennia-podii-revoliutsii-hidnosti>